

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/467**z dnia 23 marca 2022 r.****przewidujące nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów w sektorach rolnych**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 219 ust. 1 w związku z art. 228,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 106 ust. 5,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rosyjska inwazja na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 r. ma wpływ na rolników w Unii.
- (2) Głównym problemem w handlu między Ukrainą a Unią jest dostępność transportu. Ukraińskie porty lotnicze jako pierwsze ucierpiały w wyniku rosyjskiego ataku, a wszystkie operacje żeglugi handlowej w portach ukraińskich zostały zawieszono.
- (3) Kryzys prawdopodobnie będzie mieć poważne skutki dla dostaw zboża na szczeblu globalnym, prowadząc do dalszego wzrostu cen, który nakłada się na już gwałtownie rosnące ceny energii i nawozów, wywierając wpływ na rolników w Unii.
- (4) Drugi problem stanowi wstrzymanie dostaw produktów z UE do Ukrainy, a potencjalnie również do Rosji i Białorusi ze względów logistycznych i finansowych, powodując zakłócenia w handlu w niektórych sektorach, co przełożyłoby się na zakłócenia równowagi na rynku wewnętrznym. Miałyby to wpływ głównie na sektory win i napojów spirytusowych, przetworzonej żywności (w tym przetworzonych owoców i warzyw), preparatów do początkowego żywienia niemowląt i karmy dla zwierząt domowych w przypadku Rosji, owoców i warzyw w przypadku Białorusi i produktów pochodzenia zwierzęcego w przypadku Ukrainy.
- (5) Istnieje zatem poważne zagrożenie wystąpienia zakłóceń na rynku spowodowanych znacznym wzrostem kosztów i zakłóceniami w handlu, które wymagają skutecznych i efektywnych działań.
- (6) Środki interwencji rynkowej dostępne na mocy rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w formie interwencji publicznej, dopłat do prywatnego przechowywania lub wycofania z rynku mogą skutecznie przywrócić pewną równowagę na rynku poprzez czasowe lub trwałe wycofanie produktów z rynku, nie nadają się do tego, by przeciwdziałać zagrożeniu wystąpienia zakłóceń na rynku spowodowanych wzrostem kosztów. Chociaż rynek musi stopniowo dostosowywać się do nowych okoliczności, potrzebne jest wsparcie dla producentów w sektorach, w których koszty nakładów rosną do nieproporcjonalnych poziomów i w których produkty nie mogą znaleźć normalnego rynku zbytu.
- (7) Aby skutecznie i efektywnie reagować na zagrożenie wystąpienia zakłóceń na rynku, konieczne jest udostępnienie producentom pomocy w sektorach rolnych w Unii dotkniętych takimi zakłóceniami na rynku. Państwa członkowskie powinny wybrać jeden lub więcej sektorów, lub ich części, aby wesprzeć producentów, którzy najbardziej cierpią z powodu zakłóceń na rynku.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549.

- (8) Należy zatem zapewnić państwom członkowskim dotację finansową w celu wsparcia producentów zaangażowanych w działania zwiększające bezpieczeństwo żywnościowe lub przeciwdziałające zakłóceniom równowagi na rynku, umożliwiając wprowadzenie niezbędnych dostosowań. Kwotę dostępną dla każdego państwa członkowskiego należy ustalić przy uwzględnieniu odpowiedniej wagi każdego państwa członkowskiego w unijnym sektorze rolnym na podstawie pułapów netto płatności bezpośrednich określonych w załączniku III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ⁽³⁾.
- (9) Państwa członkowskie powinny opracować środki, które przyczyniają się do bezpieczeństwa żywnościowego lub przeciwdziałają zakłóceniom równowagi na rynku. Rolnicy powinni kwalifikować się do wsparcia w ramach tych środków, pod warunkiem że angażują się w co najmniej jedno z następujących działań służących realizacji tych celów: gospodarka o obiegu zamkniętym, gospodarka składnikami odżywczymi, efektywne wykorzystanie zasobów oraz metody produkcji przyjazne dla środowiska i klimatu.
- (10) Państwa członkowskie powinny dystrybuować pomoc najbardziej skutecznymi kanałami na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają zakres zakłóceń na rynku w różnych sektorach, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby rolnicy byli ostatecznymi beneficjentami pomocy, oraz unikaniu wszelkich zakłóceń rynku i konkurencji.
- (11) Ponieważ kwota przyznana każdemu z państw członkowskich pokryłaby jedynie część faktycznych strat poniesionych przez producentów w sektorach rolnych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyznania dodatkowego wsparcia krajowego tym producentom, przy spełnieniu tych samych warunków dotyczących obiektywności, niedyskryminacji i niezakłócania konkurencji. Biorąc pod uwagę skalę obecnego kryzysu, to dodatkowe wsparcie krajowe może wyjątkowo osiągnąć maksymalnie dwukrotność odpowiednich kwot określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.
- (12) Aby umożliwić państwom członkowskim elastyczne przydzielanie pomocy koniecznej do radzenia sobie z zakłóceniami na rynku stosownie do okoliczności, państwa członkowskie powinny mieć możliwość kumulowania tej pomocy z innymi rodzajami wsparcia finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- (13) Pomoc przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu należy przyznać jako środek mający na celu wsparcie rynków rolnych zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 po przesunięciu środków z rezerwy przeznaczonych na wypadek kryzysów w sektorze rolnym, o której mowa w art. 25 tego rozporządzenia.
- (14) Ponieważ pomoc unijną ustala się w euro, konieczne jest określenie daty przeliczenia kwoty przydzielonej państwom członkowskim, które nie przyjęły euro, na ich waluty krajowe, aby zapewnić jednolite i jednoczesne stosowanie przepisów. Należy zatem ustalić termin operacyjny dla kursu walutowego zgodnie z art. 106 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. W świetle zasady, o której mowa w ust. 2 lit. b) wspomnianego artykułu, i zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 5 lit. c) tego artykułu, terminem operacyjnym powinna być data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (15) Ze względów budżetowych Unia powinna finansować wydatki poniesione przez państwa członkowskie wyłącznie w przypadku, gdy wydatki te zostały poniesione przed określoną datą kwalifikowalności.
- (16) Aby zapewnić przejrzystość, monitorowanie i właściwe zarządzanie dostępnymi kwotami, państwa członkowskie powinny informować Komisję o konkretnych działaniach, jakie należy podjąć, kryteriach zastosowanych do ich określenia, uzasadnieniu dystrybucji pomocy między poszczególne sektory, środkach wprowadzonych w celu zapobieżenia zakłóceniom konkurencji na odnośnych rynkach, zamierzonych skutkach środków i metodach służących sprawdzeniu, czy skutki te zostały osiągnięte.
- (17) Trudności w dostępie do nakładów oraz problemy logistyczne wynikające z nagłego wstrzymania dostaw handlowych stanowią natychmiastowe zakłócenie na rynku, w związku z czym konieczne jest natychmiastowe działanie w celu skutecznego i efektywnego zaradzenia tej sytuacji.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 608).

- (18) Aby zapewnić jak najszybsze udzielenie pomocy producentom, państwa członkowskie powinny mieć możliwość bezwłocznego wdrożenia niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie pod warunkiem, że przesunięcia 350 000 000 EUR z rezerwy do linii budżetowych finansujących niezbędny środek dokonuje się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (*)^(*); od dnia opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* komunikatu Komisji stwierdzającego, że dokonano przesunięcia,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Państwom członkowskim udostępnia się pomoc unijną w całkowitej kwocie 500 000 000 EUR w celu zapewnienia nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów w sektorach wymienionych w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Państwa członkowskie wykorzystują udostępnione im kwoty określone w załączniku w celu wprowadzenia środków, o których mowa w ust. 3, w sektorach dotkniętych zakłóceniami na rynku spowodowanymi zwiększonymi kosztami nakładów lub ograniczeniami w handlu. Środki wprowadza się na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, uwzględniających zakres zakłóceń na rynku w różnych sektorach, pod warunkiem że wynikające z nich płatności nie powodują zakłócenia konkurencji.
3. Środki stosowane przez państwa członkowskie przyczyniają się do bezpieczeństwa żywnościowego lub przeciwdziałania zakłóceniom równowagi na rynku i wspierają rolników, którzy angażują się w co najmniej jedno z następujących działań służących realizacji tych celów:
 - a) gospodarka o obiegu zamkniętym;
 - b) gospodarka składnikami odżywczymi;
 - c) efektywne wykorzystywanie zasobów;
 - d) metody produkcji przyjazne dla środowiska i klimatu.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy rolnicy nie są bezpośrednimi beneficjentami płatności pomocy unijnej, korzyści ekonomiczne z tytułu pomocy unijnej były im przekazywane w całości.
5. Wydatki państw członkowskich związane z płatnościami w ramach środków, o których mowa w ust. 3, kwalifikują się do pomocy unijnej tylko wtedy, gdy płatności te zostały dokonane przed dniem 30 września 2022 r.
6. W odniesieniu do państw członkowskich, które nie przyjęły euro jako waluty krajowej, terminem operacyjnym dla kursu wymiany, o którym mowa w art. 106 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, w odniesieniu do kwot określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia, jest data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
7. Środki na mocy niniejszego rozporządzenia mogą być kumulowane ze wsparciem finansowanym w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Artykuł 2

Państwa członkowskie mogą przyznać dodatkową pomoc krajową na środki wprowadzone na podstawie art. 1 do wysokości 200 % odpowiedniej kwoty określonej dla każdego państwa członkowskiego w załączniku, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, pod warunkiem że wynikające z tego płatności nie powodują zakłócenia konkurencji.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

Państwa członkowskie wypłacają dodatkowe wsparcie do dnia 30 września 2022 r.

Artykuł 3

Państwa członkowskie zgłaszają Komisji:

- a) niezwłocznie i nie później niż dnia 30 czerwca 2022 r.:
 - 1) opis środków, jakie mają zostać podjęte;
 - 2) kryteria stosowane do określenia metod przyznawania pomocy oraz uzasadnienie dystrybucji pomocy między poszczególne sektory;
 - 3) zamierzone skutki środków w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego i stabilizacji rynku;
 - 4) działania służące sprawdzeniu, czy osiągnięto zamierzone skutki;
 - 5) działania służące unikaniu zakłóceń konkurencji;
 - 6) poziom dodatkowego wsparcia przyznanego na podstawie art. 2;
- b) najpóźniej do dnia 15 maja 2023 r. – łączne kwoty wypłacone w stosunku do każdego środka, w stosownych przypadkach, w podziale na pomoc unijną i dodatkowe wsparcie krajowe oraz liczbę i rodzaj beneficjentów i ocenę skuteczności środka.

Artykuł 4

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się pod warunkiem, że przesunięcia 350 000 000 EUR z rezerwy do linii budżetowej finansującej wyjątkowy środek dokonuje się zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* komunikatu Komisji stwierdzającego, że dokonano przesunięcia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 marca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Udostępnione państwom członkowskim kwoty, o których mowa w art. 1 ust. 2

Państwo członkowskie	EUR
Belgia	6 268 410
Bułgaria	10 611 143
Czechy	11 249 937
Dania	10 389 359
Niemcy	60 059 869
Estonia	2 571 111
Irlandia	15 754 693
Grecja	26 298 105
Hiszpania	64 490 253
Francja	89 330 157
Chorwacja	5 354 710
Włochy	48 116 688
Cypr	632 153
Łotwa	4 235 161
Litwa	7 682 787
Luksemburg	443 570
Węgry	16 939 316
Malta	69 059
Niderlandy	8 097 139
Austria	8 998 887
Polska	44 844 365
Portugalia	9 105 131
Rumunia	25 490 649
Słowenia	1 746 390
Słowacja	5 239 169
Finlandia	6 872 674
Szwecja	9 109 115